

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 153/2022-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom, Železničná 257/19, Revúca, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 49 Ek 639/2021 z 19. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania vedeného ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení oprávneného účastníkom napadnutého exekučného konania. Exekúcia sa vedie na účel vymoženía pohľadávky sťažovateľa v sume 7 566,20 eur s príslušenstvom, a to na základe opätovného podania návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“). Na základe výzvy

okresného súdu na opravu väd návrhu na vykonanie exekúcie v časti uplatnených iných trov exekúcie sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie zo 16. marca 2021, ktorým odmietol upraviť návrh v časti uplatnených nárokov na náhradu paušálnych trov exekúcie, trov právneho zastúpenia pri starej exekúcii v sume 303,34 eur, náhrady trov oprávneného pri starej exekúcii v sume 16,50 eur a trov právneho zastúpenia v sume 259,08 eur.

3. Okresný súd o návrhu na vykonanie exekúcie rozhodol prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením č. k. 49 Ek 639/2021 z 15. apríla 2021 (ďalej len „uznesenie VSÚ“) tak, že návrh sťažovateľa na vykonanie v časti vymáhaného nároku v sume 361,84 eur a v časti trov exekúcie v sume 259,08 eur podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku zamietol. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že okresný súd vyhodnotil ako dôvodné nárok na vymożenie istiny v sume 7634,60 eur, úrok z omeškania ako príslušenstvo istiny, trovy konania v sume 458 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 589,93 eur. Pokiaľ ide o ostatné uplatnené nároky uvedené v bode 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia, okresný súd uviedol, že upovedomenie o zastavení starej exekúcie nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul podľa § 45 ods. 2 písm. l) Exekučného poriadku, preto tieto nároky posúdil ako nedôvodné a návrh na vykonanie exekúcie v tejto časti zamietol.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu VSÚ sťažnosť, v ktorej namietal, že nárok na paušálne trovy starej exekúcie a súdny poplatok za pôvodne podaný návrh na vykonanie exekúcie možno považovať za príslušenstvo pohľadávky. K nepriznaným trovám právneho zastúpenia pri tzv. repodaji uviedol, že by mu mal byť zachovaný minimálne nárok v rozsahu dvoch úkonov právnej služby. V nadväznosti na to bol toho názoru, že § 9 ods. 3 ZoUNEK je jednoznačne v rozpore s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, preto aj navrhol, aby okresný súd konanie prerušil a inicioval konanie o súlade právnych predpisov návrhom podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy.

5. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu VSÚ s odôvodnením, že sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení stotožňuje, poukázal na to, že dôvodová správa k ZoUNEK je na viacerých miestach nesúladná so samotným textom zákona a nemá právnu záväznosť (bod 34 odôvodnenia napadnutého uznesenia). V odôvodnení svojho rozhodnutia, ďalej reagujúc na námietky sťažovateľa, v podstatnom uviedol:

«18. K tvrdeniu oprávneného v sťažnosti, že upovedomenie o zastavení starej exekúcie je exekučným titulom súd uvádza, že toto je tak len čiastočne dôvodné, keď je exekučným titulom v prospech súdneho exekútora ako oprávneného z exekučného titulu a oprávneného ako povinného z exekučného titulu, no nie je exekučným titulom v prospech oprávneného ako oprávneného z exekučného titulu a povinného ako povinného z exekučného titulu. K tvrdeniu oprávneného v sťažnosti, že príslušenstvo nemusí byť priznané exekučným titulom súd uvádza, že ním uvedené príklady sa dotýkajú vždy náhrady trov exekučného konania, na ktoré „exekučný titul“ vydáva od 01. 04. 2017 exekučný súd, keď vyčíslenie trov exekúcie oprávneného je od 01. 04. 2017 súčasťou poverenia na vykonanie exekúcie udeleného súdnemu exekútorovi. Pred uvedeným

dátumom bol „exekučný titul“ na vymáhanie trov exekúcie oprávneného Upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom súdny exekútor vyčíslil trovy oprávneného (súd v Poverení súdneho exekútora iba všeobecne poveroval aj na „vymoženie trov exekúcie oprávneného“) a povinný mal možnosť opravného prostriedku v podobe „Námietok proti trovám exekúcie“. Exekučný titul na trovy exekúcie oprávneného sa nevyžadoval a ani nevyžaduje z dôvodu, že exekučný titul na tento nárok oprávnený bol „vytvorený“ v priebehu exekúcie a ide o trovy konania (exekučného) a nie o príslušenstvo pohľadávky. Pokiaľ konanie (exekučné) bolo zastavené pre neúspech oprávneného (nepodarilo sa vymôcť sumu priznanú mu exekučným titulom), potom niet toho kto by oprávnenému tieto trovy nahradil a ani konanie, v ktorom by ich mal mať nahradené. Účinky Upovedomenia o začatí „starej“ exekúcie vydaného súdnym exekútorom zanikli zastavením exekúcie a zanikol tak aj „exekučný titul“ na vymáhanie trov exekúcie oprávneného (v zastavenej starej exekúcii). V tomto exekučnom konaní bráni „vytvoreniu exekučného titulu“ na vymáhanie trov exekúcie oprávneného v podobe Poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi tak ustanovenie § 9 ZoUNEK, ako aj skutočnosť, že ide o trovy zastaveného konania, v ktorom nebol oprávnený úspešný a preto nedošlo k vymoženiu trov exekúcie oprávneného. Zastavením exekúcie a exekučného konania došlo k strate účinkov viažúcich sa na Upovedomenie o začatí exekúcie vydaného súdnym exekútorom.

19. K návrhu oprávneného na podanie návrhu na napadnutie nesúladnosti textu právnej normy s ústavou súd uvádza, že nemá pochybnosti o jej ústavnosti. Iba v skratke súd uvádza, že pokiaľ je imanentnou súčasťou právnych noriem, ktoré ju odlišujú od iných noriem v ľudskom spoločenstve, aj znak „vynútitel'nosti“, potom je plne na rozhodnutí Národnej rady Slovenskej republiky ako jediného ústavodarného a zákonodarného orgánu v Slovenskej republike, aby pretavil „volunté générale“ podľa de Montesquieu, alebo inak povedané vôľu spoločenstva ľudí uzatvárajúceho spoločenskú zmluvu so „štátom“ efektívnosť vynútitel'nosti právnych noriem vtedy, ak ich subjekty nerešpektujú dobrovoľne.»

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti vytýka napadnutému uzneseniu jeho arbitrárnosť a svojvoľnú aplikáciu práva. Nesúhlasí s interpretáciou § 9 ods. 3 ZoUNEK zvolenou okresným súdom, keďže ju považuje za príliš formalistickú a nezohľadňujúcu všetky skutkové a právne súvislosti veci. Podstata jeho argumentácie spočíva v opätovnom uvádzaní tých istých argumentov, ktoré už uplatnil v napadnutom konaní. Vychádzajúc zo svojej argumentácie, dospieva k presvedčeniu, že svojvoľným výkladom právnych noriem okresný súd obmedzil jeho vlastnícke právo, keď došlo k protiprávnemu úbytku jeho majetku. Pokiaľ ide o ostatné sťažnosťou namietané články ústavy (čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy), sťažovateľ ich porušenie argumentačne odôvodnil protiústavnosťou samotného ustanovenia § 9 ods. 3 ZoUNEK z dôvodu, že právna úprava samotná zakladá nerovnosť v postavení subjektov exekučného konania a je neodôvodnene diskriminačná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v úvode poznamenáva, že argumentácia sťažovateľa smerujúca k neústavnosti právnej úpravy ZoUNEK nemôže byť predmetom skúmania v tejto veci, keďže sťažovateľ nie je subjekt legitimovaný na podanie návrhu na vyslovenie nesúladu právnej normy, ako aj z dôvodu, že ústava a zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zverujú právomoc preskúmať súlad právnych predpisov v konaní podľa čl. 125 ústavy len plénu ústavného súdu, nie jeho jednotlivému senátu. Preto ústavný súd v tomto konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy konštatuje, že na preskúmanie námietok sťažovateľky v tomto smere nemá právomoc.

8. Ústavný súd, vychádzajúc zo znenia právnej úpravy zákona ZoUNEK, ktorý je potrebné považovať za *lex specialis* vo vzťahu k Exekučnému poriadku, konštatuje, že nárok na paušálnu náhradu trov exekútora vzniká *ex lege*, a to čo sa týka základu aj výšky. Preto nie je možné uvažovať o porušení základných práv sťažovateľa nezohľadnením výkladu úpravy *lex generalis*, keďže jej aplikácia je vylúčená existenciou a povinnosťou aplikácie úpravy *lex specialis*. Na základe uvedeného ústavný súd považoval túto časť argumentácie sťažovateľa za právne bezvýznamnú.

9. Pokiaľ ide o základ nároku na paušálne trovy starej exekúcie podľa § 6 zákona ZoUNEK patriaceho súdnemu exekútorovi po zastavení exekúcie, ústavný súd uvádza, že v zmysle jeho judikatúry by mohlo ísť o majetok požívajúci ochranu podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu (m. m. II. ÚS 31/04), hoci na rozdiel od odkazovanej veci k jeho nadobudnutiu môže dôjsť v tomto prípade aj bez rozhodnutia všeobecného súdu, len na základe upovedomenia samotného súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie podľa § 5 ZoUNEK.

10. Naproti tomu oprávnený ako subjekt podľa tohto zákona, znášajúci prípadné súdnym exekútorom uplatnené trovy starej exekúcie, v tom istom zákone nemá obdobným spôsobom zakotvený nárok na náhradu trov starej exekúcie proti povinnému, ak sa rozhodne podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie. V § 9 ods. 3 zákona ZoUNEK je však uvedené pravidlo, že okrem náhrady súdneho poplatku za (opätovný) návrh oprávnený nemá nárok na náhradu trov spojených s jeho podaním. Z formulácie tohto ustanovenia je možné vyvodiť, že zákonodarca si je vedomý toho, že oprávnenému môžu vzniknúť trovy spojené s podaním opätovného návrhu, rozhodol sa však obmedziť trovy oprávneného uspokojované v novej exekúcii na jedinú ich zložku, a to iba zaplatený súdny poplatok.

11. Napriek tomu ústavný súd pripúšťa, že vo vzťahu k ďalším nákladom súvisiacim s ukončením predošlej exekúcie môžu vzniknúť aplikačné či výkladové otázky, na ktoré musí odpovedať exekučný súd. Z textu § 9 ods. 3 ZoUNEK použitím výkladu *a contrario* sa iste dá právne uvažovať o uplatňovaní trov starej exekúcie aj spôsobom naznačeným sťažovateľom, ktorý vyplýva

z hmotného práva a spomína ho aj dôvodová správa. V nej zákonodarca však len poukázal na možné hmotnoprávne riešenie, ktoré nepovažoval za potrebné zakotviť do záväzného textu zákona.

12. Uhradením paušálnych trov starej exekúcie súdnemu exekútorovi sťažovateľ splnil povinnosť vyplývajúcu zo ZoUNEK a z upovedomenia o zastavení starej exekúcie. Či sa tým peňažná hodnota transformovala do príslušenstva pôvodne vymáhanej pohľadávky a stala sa samostatným právom, ktoré by mohla vykonávať, však bolo podľa názoru ústavného súdu otázkou výkladu jednoduchého práva patriacou okresnému súdu. Okresný súd ako orgán s právomocou túto otázku autoritatívne posúdil tak, že opakovane neprijal takýto výklad. Išlo pritom o novú právnu otázku vzniknutú v súvislosti s prijatím ZoUNEK, ktorý nadobudol účinnosť v januári 2020.

13. Ústavný súd v súlade s pravidlami uplatňovania svojej právomoci považuje za vhodné, aby takéto otázky primárne riešil a vyvodzoval z nich ďalšie procesné následky samotný okresný súd v podobe vydania poverenia na vykonanie exekúcie alebo zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie. Ak ústavný súd nezistil zo strany okresného súdu v napadnutom rozhodnutí arbitrárnosť, musí vychádzať zo záveru, že zákonný nárok na náhradu paušálnych trov starej exekúcie voči povinnej v exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu sťažovateľ nemá. Totožná právna otázka bola predmetom rozhodovania ústavného súdu s rovnakým záverom aj vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 557/2021, IV. ÚS 512/2021, II. ÚS 21/2022, II. ÚS 68/2022 a sp. zn. II. ÚS 105/2022.

14. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že okresný súd nerespektoval názory ústavného súdu, že „nič nebráni podať opätovne návrhy na vykonanie týchto exekúcií podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z., v rámci ktorých si môže uplatniť aj náhradu paušálnych trov starej exekúcie ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky“, tento názor podľa ústavného súdu nemá žiaden ústavnoprávne relevantný význam pre posudzovanie teraz prejednávanej veci. V spomínaných rozhodnutiach sa tento názor netýkal podstaty rozhodovania ústavného súdu pri posudzovaní skôr podaných ústavných sťažností (*ratio decidendi*), ale budúceho možného návrhového uplatnenia náhrady paušálnych trov starej exekúcie. Citovanú formuláciu je preto potrebné vnímať len ako deklaráciu procesnej legitímácie sťažovateľa spojenej s možnosťou podania opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (teda načrtnutia popísanej možnosti), nie však odobrenie dôvodnosti predmetnej náhrady, teda legitímácie vecnej. Tá môže byť, samozrejme, posúdená až v konaní, v ktorom k posudzovaniu uplatneného nároku dôjde, nie vopred a hypoteticky (obdobne napr. sp. zn. IV. ÚS 512/2021, II. ÚS 68/2022).

15. K argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej uvedené paušálne trovy starej exekúcie a jeho ďalšie trovy v starej exekúcii predstavujú príslušenstvo jeho pohľadávky, ktoré nemusí byť v súčasnosti a nemuselo byť ani v minulosti priznané exekučným titulom, je potrebné uviesť, že tento jeho právny názor má možno oporu v dôvodovej správe vydanéj k ZoUNEK, ale zároveň je v zjavnom rozpore s jasne formulovaným zákonným textom. V prípadoch vzájomného významového konfliktu medzi doslovným výkladom normatívneho textu a subjektívne historickým

výkladom nemôže ani jasne formulovaný úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe prevážiť nad jasne formulovaným textom právnej úpravy, pretože z hľadiska právnej istoty adresátov normatívneho pôsobenia zákonodarcu nie je rozhodujúce to, čo normotvorca chcel v texte právneho predpisu vyjadriť, ale to, čo skutočne vyjadril, pretože len daný text bol verejne vyhlásený.

16. Ústavný súd konštatuje, že uznesenie okresného súdu o zamietnutí sťažnosti nenesie znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a argumentácia okresného súdu je akceptovateľná a v nijakom prípade ju nemožno označiť za arbitrárnu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, je zjavne neopodstatnená.

17. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a analogického práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením. Ide o práva hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľ ich porušenie argumentačne odvíjal od namietaného porušenia jeho práv procesnej povahy. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa, nevyhnutným predpokladom porušenia jeho hmotných práv by bol záver o tom, že došlo k porušeniu jeho procesných práv. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich označených hmotných práv.

18. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu (pozri bod 6 tohto rozhodnutia *in fine*), ústavný súd konštatuje, že v režime sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nezistil pnutie s označenými článkami ústavy pri aplikácii na vec vzťahujúcich sa noriem platného práva zo strany okresného súdu v napadnutom uznesení. Z uvedeného dôvodu aj túto časť sťažnosti sťažovateľa vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú a podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ju odmietol.

19. Keďže bola sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako celok, bolo bez významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi, ktoré sú viazané na vyslovenie porušenia práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu